

פרטי כל מט. 3/ט

מיטיבת ועדת החינוך שהייתה ביום ג'
י"ב בטלו תש"א :טעה 11.28.
(11.11.50)

נרכזים:

חברי הועדה:

- ט. פרסיץ - היו"ר
- פ. אילנית
- א. אלטלח
- ע. אסף
- י. גורי
- ב. צ. דינבורג
- א. הכרמלי
- א. ז'בוטינסקי
- ר. כגן
- ד. נצר
- א. ציזלינג
- א.א. רוז'אל-נאור

מוזמנים:

- ד. רמז - שר החינוך והתלבות
- ד. בן-יהודה - מנהל משרד החינוך
- ר. טטנר - יועצת מטפסית של משרד החינוך
- פרופ. שאקי - מטעם משרד המטפטים.

חסרים:

- ס. ד. לבנה
- י. סטילנסקי
- ד. צ. פנקס

סדר-היום:א) שאלות ותשובות.
ב) הדיון על המעברות.

ט. פרסיץ - היו"ר:

פנתחת את הישיבה.
הרמז לי להקביל את פניו של השר ולהביע את תקות כולנו, כי היחסים בין משרד החינוך והתרבות לבין הועדה שלנו יהיו יותר הדוקים מאשר היו בזמנו של השר שזר עקב סחלתו. אי-הידוק הקשרים, ואי-ידיעת המצב שנעו את האפשרות ללבון ובירור שאלות שונות, ודבר זה סכביר על כולנו. יש למצוא את הדרך על-סנת לתקן את המעוות. לא הייתי רוצה להכביר על מר רמז וככר בישיבתנו הראשונה להעביר לו את כל הוילכוחים שהיו בוועדה. אולם יש לחטוב על הדברים ולקחת למשומט לב את המעורבות אנו אשר נטמיע באמצעותנו.

בהזדמנות זו הייתי רוצה להעיר הערה

בנוגע לסטכוינות הועדה ולעבודתה. כל חברי הועדה שותפים לי בהרגשתם כי אנו לא סלאנו את הובתנו במסך השנתיים שחלפו. יש שורה של דברים בטטח עבודתנו שלא עמדנו עליהם וזה מחוסר אינפורמציה, ומחוסר ידיעת הדברים, כגון: עניני משרד התרבות והתפתחותו, פרט לאותו נאום פתיחה מזהיר שנאם השר שזר. בכנסת ומשר דין-וחטבון על הדברים, לשון-פלפול כל ידיעה טעפיקה בטטחי עבודת משרד התרבות. אני חוטבת מדברים אלה צריכים למצוא את תיקונם. ואנו בודה מאד לטר החינוך והתרבות ולמשרד החינוך והתרבות אם יהיו שותפים לתיקונים אלה.

ש. פרסיץ - היו"ר:

וגם תוכל הועדה למלא את המוטל עליה, וכאשר תקבל הועדה את הידיעות המתאימות היא לא תבקש טעם את הדברים, שנראים לה לפעמים לא כה מסודרים ומדויגים כהם מתוך ידיעה ברורה. הנה עתה מופרחות שמועות שונות על ריאורגניזציה העתידה להעשות במסדר החינוך והתרבות ושמועות אלה מדאיגות את הצבור, ואומרים כאילו, עומדים לפתוח אגף מיוחד לחינוך דתי, וענין זה עתיד לחטט על כל סידרי עבודתנו בצורה מסוכנת, דבר זה יש בכוחו לפגוע סיוול החינוך לזרמים ואנשי הרי, שואפים לאגף אחד לכל זרמי החינוך. על-כן הרי שלא נאמין לשמועות חיינו רוצים לקבל את האינפורמציה המתאימה בעוד מועד, למען נדע איך עלינו לפעול, וגם נדע, כי אנו באמת שותפים למפעל וממלאים את המוטל עלינו.

לכל זה ישנה תשובה והיא - אם יש רצון טוב, נוכל לעבוד מתוך שיתוף פעולה וסדר החינוך, מרמז יצטרך להענות לדאגתנו הצודקת. אני מברכת על הרצון הטוב שיעמוד לכולנו לתיקון מערכת החינוך, הנמצאת בקשיים גדולים, שלא תמיד קשורים באישים, אלא במסיבות הזמן הקשה ובמצבו המיוחד, עלינו לתקן את הדברים, לבנותם ולשפר את החינוך בארץ.

ד. רמז:

אני כודה על דברי הידידות של יו"ר ועדת החינוך והתרבות, אני מקווה עבד לפגוש באחמ"ר לעשות את הדברים בהתאם לחוקים ולהחלטות, אם ישתנו בני הדברים בכנסת, תחול עלי חובת הסיוע, אולם כל עוד קיים הבית הזה פשוט שהוא, אראה לי לחובה למלא את הדברים כפשוטם וכהילכתם, אני מקווה, כי בענין זה לא תהיינה כל טענות אלי, אם כי לטענות אין שיעור.

אני רוצה להגיד לכם, שאתם בתור ועדת החינוך והתרבות של הכנסת תפסקו בחוצים לי, אני חושב שאני אוכל לעשות משהו בשטח החינוך, אני גיבש לענין החינוך בדחילו ורחימו, והייתי שמח, אלו היה התפקיד הזה מוטל על כתפי משהו אחר, אני מקווה שאוכל לעשות משהו בשטח החינוך אם הועדה תתן לי את ההזדמנות לפעול. ועדת החינוך של הכנסת פרושה בענין זה הכנסת כולה, קודם כל יש לפגוש ענין חוק חינוך חובה הינם, שהוא מפעל התקופה הקודמת, מפעל אשר אני עומד לפניו בהערצה רבה, אולם יש להשלים מפעל זה ולהקפיד את כל צדדיו השונים; ובצורת ועדת החינוך של הכנסת נוכל להשלים.

אצילין רק לדוגמא, את ענין בני הילדים - אני טבור, כי בתקופה הקרובה נוכל להשלים את המעגל, לא נוכל לעמוד בחצי הדרך בענין זה, ולכן אני מבקש את עזרתכם הנאמנה לדבר הזה. כי להרים באמת את המפעל החינוכי והתרבותי במדינה לגובה שמדינת ישראל יעלה לו - אין זה דבר קל, יש להרחיב את העבודה בשטח התרבות, שכמעט לא היה קיים במדינת ישראל לפני-כן; בתור סיפול מ' כזי:

לפני:

במידה שהתפקיד להכיר את המסדר, אני רואה מפעלים חשובים מאד, ואשמח להודיע לוועדה גם בשטח זה את כל מה שיש להגיד בודאי, לא אוכל לאגוד לוועדה על דברים בטעת וקיימתם, שאם לא כן, אי-אפשר לפעול. אבל חובה מוקדמת מוטלת עלי להודיע על הדברים לאחר שנויים. אני אינני חושב שיש משהו להסתיר מן הועדה, אקח לדוגמא, את ענין הריאורגניזציה - אני חושב את זה לחובתי, ולא אוכל להענות לדאגה שכל מה שיש במחשבותי לעשות, ומה שיצא לפועל, או לא יצא לפועל, שאבנה ומספר באינני הועדה. אני מניח שמעשי לא יעברו את הגבולות המותרים לשר החינוך, אולם אינני נכון שהגבולות יצטמצמו. אני רואה לי לחובה להיות נאמן לכל מה שהכנסת קבעה ולהחלטותיה ולעבוד עבודה שלמה ותמה. אני מבקש מהועדה לעמוד על סמכויותיה ולא להכנס לתוך סמכויותי, שאם לא כן, אצטרך להתיר.

ד. רמז:
 סמכות - זה אחד הדברים שיש
 לשרים חלק כל עומס האחריות
 והטרדה, הדאגה ונשיאת העול
 שאיננו כן הדברים הקלים, אני זקק קטגוריים מלחן מתפקידי
 והספקתי לראות עד כמה מורכב ומסובך כל העניין הזה, ככל
 צעד יספן גדרות תיל כבלי שתחיה איזה סמכות של עשיית
 הדברים, אני כחש חושש שלא אוכל להשיג את אותו הדבר
 שהיו"ר של הועדה אמרה בברכתה. אני מקוה, כי אוכל להשיג
 משהו בעבודתי, ובני ככרן לשאת בעול יחד אתכם, מולם אני
 מאמין, כי ברע לספור על גברי סמכותנו, גם אתם וגם אנכי.

ט. פרסיץ - היו"ר:
 נבחנו סמכותנו לשפוע מסך
 החינוך והתרבות ליסטורליעל
 סמכותנו ואנו לא מבקש במסמכותנו של חלק, ואנו יכולים, איפוא,
 לקבל את דבריו כהכטחה לעבודה הדוקה,

אני חושבת, כי אנו נעבור עתה
 לנוהג שנהגנו בו ברושם הקודם - אנו נקדיש בתחילת השעה
 לשאלות, וכל אחד ידבר לא יותר מ-5 דקות, את התשובות
 נשמע בישיבה הבאה.

ההצעה בתקבלה:

ב. צ. דינבורג:
 בסדר-היום של הועדה עומק
 הדיון במקורותיו של דר. בן-יהודה,
 וכאחר שרוב החברים לא קראו את הסקירה, הייתי מציע כי
 אנו נתחיל בטעיף השני העומד לסדר-היום שלנו והוא - ענין
 הטעבורות,

א. ציזלינג:
 יש לי כמה שאלות: א) אני
 הייתי מבקש לקבל אינפורמציה
 בקשר לענין שאנו כדאג לו מאד והוא - ענין ההזנה בבתי-
 הספר, ושנו סידור ספונים של הגנת אנוכל לילדים, טעתי,
 מבקש לדעת אם זה נכון, שאותן הכתות שיש בהן הוראת כיסול
 טרם נפתחו, וזה מעכב, אנוכל ל-15,000 - 12,000 ילדים.

דר. בן-יהודה:
 כמות אלה כבר נפתחו.

א. ציזלינג:
 (ב) הוגד לי שבאותן המסעיות
 שאינן ליכודיות, כלומר שיש
 בהן כיסול ואין הוראת הכיסול, יש קושי גדול להקיף את
 כל הילדים, כמות שחלקת החינוך מתערבת בפעולה הנעשית
 על-ידי משרד הסעד הכובע דירוג בתשלום. הוגד לי שעד כה
 היה מקובל שהורים בעלי יכולת משלמים עבור ההזנה יותר
 ממה שצריך לשלם, יש הורים המשלמים חלק מההזנה ויש כאלה
 שאינם יכולים לשלם בכלל. סידור זה כאפשר לכל הילדים
 לקבל את הארוחה. הוגד לי שחלקת החינוך מתנגדת לאלה
 העולה על ההזנה העצמית. אני מבקש אינפורמציה בענין זה.
 כי יש אומרים ששאר החינוך מתנגד לחלוקת התשלומים בצורה
 כזו. **ציזלינג:** ששאר הסעד יקח עליו את כל הסידור הזה,
 הדברים האלה יש בכוחו להגוע בצורה כזו שהפעל לא יקיף
 מספר ילדים גדול. אני חוזר ונדוה, כי אני מודאג מזה מאד.

(ג) אני מבקש לדעת כיצד אומר
 אגף החינוך להשלים את הכיקורת על מקומות העבודה לנערים
 עובדים, ואם הנערים העובדים במקום עבודתם מקבלים חופש
 ולומדים בבתי-ספר. האם אגף החינוך אינו רואה מדרך לסטור
 כפסגיות מסוימות לנוער ועובד או ללשכת העבודה של הנוער
 העובד?

(ד) אנו כבר דנו בוועדת החינוך
 כמאלה שאני עומד לאול, האם ברעתי של שר החינוך והתרבות
 להגיש לנו הצעת חוק, או למה אין צורך בהצעת חוק, אלא לברר
 מה לעשות, כדי לבצע את הפקעת סועדוני הלילה ולמלא אותם
 לספרות-אינד, לפני שהענין הזה עתה דחוף מאד.

העניין זה נתקבלה כבר החלטה
במועצת החינוך. על-כן אנקט

א. ציונינג:

אינפורמציה בקשר לכך.

ב. צ. דינבורג:

באחת הישיבות שאלתי שאלה
בקשר לסמינריונים = אמרו לי
שיש 14 סמינריונים, כי ישנה דאגה רבה לרמתם של החי-
הקדוש למורים, יש דאגה רבה לרמת הסבלתם, וכן יש יכול
להיות סמינר עם מספר מצומצם של תלמידים, כי זה סודי
את דעת הסמינר.

אני כבר פעם קבלתי סרה על
שקפזרים את פתה א' של הסמינר ועל-ידי-יכך מעמידים את
כל הלימודים בסכנה, היתה כבר הבטחה שזו הפעם האחרונה
שמוציאים את פתה א', וההבטחה לא נתקיימה, ובחיפה
טמטיפה פתה א' ללמוד = זה מצדיל את ההבדלים.

א. רזאל-נאור:

לפני הישיבה אחדים שאלתי
שאלה בקשר למנהל בית-ספר
אחד בירושלים ושמו דר. גלעד, היתה האשמה חמורה כלפיך,
כי הוא אמר דברים חמורים ביחס להגנת ירושלים, עד היום
טרם קבלתי תשובה בקשר לכך.

אשר למוסדות עליית הנוער -
שמעתי, כי ישנה תסיסה גדולה בקרב מוסדות עליית הנוער
וחם אינם מוצאים סיפוק בסידור הקיים, ודורשים לעבור
לפיקוחו של משרד החינוך, מה מצב העניינים שם?

מתוך הרצאת דר. בן-הודיה
שמענו, כי יש מחסור גדול במורים, והמצב הזה מדאיג מאד,
האם נעשה משהו בכדי לחייב את תלמידי המאות העליונות של
בתי-הספר התיכוניים ללמוד מקצוע זה? מדוע אי-אפשר להפסידם
תוך כדי לימודיהם, ולהכניסם במובן הרחב לטקסטים?
בשנים הקודמות נהגו להוציא תלמידים למחנות-עבודה, מדוע
אי-אפשר/עתה להוציאם למשימה רצינית ומכרעת בשביל המדינה?

ג. כגון:

האם אפשר לדעת מה המצב בבית-
היתומים על שם דיסקין?

אני בקטנו חקירה בקשר למה
שנעשה בבית-ספר לחינוך עורכים?

קראנו בעתון ששוב טרחפת אינם
שביתת המורים, מה המצב בקשר לכך?

ד. גורדין:

אני רוצה להרחיב שאלה אחת
שהציג אותה חבר הכנסת ציונינג
בנוגע לנערים עובדים. הוא דיבר על פיקוח - כיצד זהו
סדרי הפיקוח, על-מנת לבדוק אם הנערים העובדים, מבקרים
בבית-ספר ערב? אולם ישנה שאלה קודמת - האם - אופן
הכינוע של הרושום, וזהו שאלה ענין יותר חשובה מחוק לימוד
חובה. כל באותם המקומות שהיו צריכים להרשם מאות תלמידים
ברשמן רק עשרות - זה מדאג ששאלת הרושום לא הוצגה כהלכה.
עתה אפשר לשאול מה יש בדעת משרד החינוך לעשות כדי לתקן
את המעוות?

הוא הדין לגבי בני הילדים -
שאלה זו לא אחת הצגתי, ובודאי, גרמתי אי-נעימות לאנשי
משרד החינוך, אולם אני רואה חובה לעצמי לחזור עליה. יש
מקום שהרישום לגן-הילדים לא בוצע כלל, ויש מקומות שקיים,
אך לא בצורה התקינה, גם מעוות זה יש לתקן. אני מתכוון
לאותם ההסכמים, שלדעתי, הם מחטיאים את המטרה. אגב כך,
אני רוצה להעיר הערה מבלי להרחיב את הדיבור עליה.

ד. גורלי:

השאלות שהוצגו כאן לאחרונה, אט כי לא יצורה פורמלית, הוצגו אמתול במועצת החינוך בנוכחותו של שר החינוך וחתרבות. דובר כאן על ספקיות, אולט, נדטח לי, שיש שני מוסדות החורשים בשדה אחד בשטח מסויים וזה יוצר תסבוכות מסוימות, וכפרט שמחצית חברי מועצת החינוך הם חברי הועדה. אנו, בשלב יותר מאוחר, נצטרך לדון בכעיה זו.

ד. נצרי:

בעקבות שאלתו של חבר הכנסת ציזלינג, הייתי רוצה לדעת, איך מסתדר ענין העברת קרן המסעות של "הדסה" למשרד החינוך? מתוך ידיעת הדברים כיצד סודר הדבר לפני-כן, קבלו הילדים הזנה מתוך הסדר מיוחד עם ועד ההורים, כן סודר התשלום ההדרגתי בין ועדת ההזנה ובין ועד ההורים. עדיין לא ברור לי אט כל הילדים יוכלו לאכול במסעות אלו? בתכניהם של ועד ההורים יש הרצון להנהיג שכל הילדים יאכלו במסעות, בט אלה שיכולים לשלם וגם אלה שאינם באפשרותם לשלם, בזמנו אכלו במסעות רק אותם הילדים הזקוקים להזנה זו והדבר סודר בעזרת ועד ההורים; ומשרד המעד. אולם עתה ישנם דברים שאנחנו איננו מבינים אותם, כי עד כמה שאנו הגינותי, קרן המסעות יענה רק לחלק של הילדים.

מה היין לגבי המעפלות ושיכונן העולים שבהם אין לדבר על כטבח לימודי, כי שם אין לא כטבח ולא לימוד, ולהיפך יש שם צורך רב בהזנת ילדים, אומרים כל מסדר המעד לא סידר דבר, ובכך בשאלת השאלה, מה מצב הילדים ביחסים של שני מסדרים אלה, משרד המעד ומשרד החינוך?

אשר לעליית הנוער - זו שאלה

שנתעוררה אמתול בכנסת, ואנו לא ידענו אט הענין שיידך לשר החינוך, אנו שמענו שיטבה אשמה של כפייה דתית מתוך נצטק שיטבת ילדים בני הורים דתיים, הילדים הועברו למשקים ומאשמים אמתם בכפייה דתית, משרד החינוך לא טלא את תפקידו בטטח זה, והייתי רוצה לדעת משהו בקשר לכך, או שמה קטור הדבר שחלקת הקליטה? האם הילדים האלה הם בגיל בית-ספר, ואם כן - יש לדרוש את התערבות משרד החינוך?

לפי בקשת חבר הכנסת דינבורג אני שואלת, מה גורלה של מועצת התרבות שדובר עליה אי-פעם?

ג. דינבורג:

אני רוצה להוסיף מלים מספר, כי בזמנו הובאה הצעת אמסטיטה והוחלט להקים את מועצת התרבות. במועצה זו היו נבחרו האוניברסיטה, הסתדרות הכורים, ועתה זה למעלה מסנה שאין מוטיבים את חברי המועצה הזו.

פ. אילנית:

מאחר שבכמה רשויות מקומיות לא היה רישום לילדים בגיל הגן ולנערים עובדים בהתאם לחוק, מדוע לא שתטה שר החינוך במסכיות שהוענקו לו ויעביר את הרישום כחוק?

אשר לכצב סקיים בבית-היתומים על-שם דיסקין ובבית-הספר לחינוך עורים - במוסדות אלה וכן במוסדות פרטיים אחרים, נמצאים מבוגדים יחד עם ילדים, בזמנו הגשתי שאלתה לשר החינוך והתרבות שלט לחוקק חוק במדינת-ישראל להגנת הגער והילד. קבלתי תשובה שזה יהיה נידון בשעה שידונו על הגנת הגער העובר. אני רוצה לדעת מה נעשה במשרד החינוך על-פנת להכין את הצער החינוכי הזה, ולמען להגן על הילדים שלא יהיו נתונים לטרירות לבם של האפוטרופסים שלהם.

פ. אי-לנ"ת:

אשר לחינוך במעבדות - בקשר עם טפיל "זורת גג" - האם נעשות ההכנות כדי להבטיח את החינוך לילדים אלה בגנים ובבתי-הספר, אולם ברור מצד יפה להיות דאגה טוקדטת לילדים אלה במקומות הקלטים, ולתקנות להם מקומות בגנים ובבתי-הספר, פן טהם הצעדים טונקטו על-מנת להבטיח את הלימודים במקומות שלא היו בתי-ספר בתחילת טנת הלימודים טש"א?

א. אלמליח:

בזמנו בקטתי לבדוק את ספרי הלימוד הערביים ולראות אם אין טט דברים טהם לכותרותיהם לחד-ישראל, האם נעשה טשהו בקשר לזה? האם אפשר יהיה לבקר בבתי-ספר אלה, וטדוע לא הוזמנו לביקור? מתי ואפשרו לחברים שרוצים לבקר בבתי-ספר ערביים לבקר ולראות את טיטת הלימודים?

ט. פרטיץ - היו"ר:

אמט ראיתי פכתג מינוי טאת טר הטעד, הטמנה את אחד הכורים לפקח על הגנים ומעונות-יום = הליטי חפצה לדעת טה בדעת משרד החינוך לעשות בענין זה, פדי למנוע כטילנות, ומכניטת משרד הטעד בתחום לט לן, פתג המינוי היה בלטון ברורה מאד שאינה מטתטעת לטתי פנים, פאילו תפקידו של משרד הטעד לטפל בגנים ומעונות-יום, טה בדעת משרד החינוך לעשות על-מנת לטטור על טטכותו?

האם דר, בן-יהודה טוכן לענות על הטאלות עתה, אן טטט נטטע את הטענות בטנוע הנצל?

דר. בן-יהודה:

לאותן הטאלות טהטטובה טוכנה בידי, אני טוכן לענות עתה עליהן.

ד. רמז - טר החינוך והתרבות:

אני מצננן וטרגיט את עממי לט כל-כך טוב והייתי מבקש טתרטו לז לעזוב עתה את היטיבה.

ש. פרטיץ - היו"ר:

אנו נורה לטר החינוך ונאחל לו החלטה.

דר. בן-יהודה:

מנהל משרד החינוך, רזיאל-נאור בדבר מנהל בית-הספר דר. גלעד - שמורה בידי חטובה, אולם ביטיבות האחרונות במוטב הקודם נדטת טתן הטטבות לטאלות.

אשר לטאלת|חבר הכנסת דינבורג - בדבר רטת הטטינריונים - על הטטינריונים הקבועים, האודריונים אנו שוטרים בהחלט על היטה הרגילה, וכל תלמיד התקבל לטטינר הוא - או נוגר בית-ספר תיכון, או טטיים את הכתות הטכניות באותו מוטד; הטרדים התלמידים בטטינר הם בעלי הטכלה קבליפיקציונית דרושה.

אשר לטספר התלמידים בכתות הקייטות - הכתות אינן גדולות פדי, אין טטינרים טטספר התלמידים קטן פדי; או טייט בטטינר כתה אחת יותר גדולה, או טתי כתות יותר קטנות. יש בטרץ טלושה טרכזים וכל טרכז טייך לזרט טטוים, כלוטו כל זרט יכול לקיים טטינר ומכלא את טספר התלמידים הדרוש, פרט לטטינרים מקצועיים.

אבל יש דברים בלתי רגילים והם - בטטינרים הטקואריים, טט ישנם כל החטרונות טפנוע אכר הכנסת דינבורג. בטטינרים אלה אין מקבליים לפי הצנו הדרוש, מתקבליים תלמידים תתון ויתוריים, הם נכניים לעבודה ומתחייבים בבחינות טילואיים. טט יש כתות קטנות טאד - מיניטוט של 10 תלמידים. אנו איננו יכולים לוותר על זה, כי גט 10 טוריים טנוטפיים יש בהם כתי להקל על הטטב.

ד.ב.ג. - הודעה

מנהל משרד החינוך

לעבודה/

אשר להוצאת תלמידים מכתה
ב' של הסמינר - הוצאה לפני
פחלקת החינוך הצעה לקיים
בסמינר קורס מיוחד להמשרת תלמידים בפתח-הטמר תלמידי-ישיבה
שיוכלו ללמד בכתות ההסדר, הצעה כזו באה לצד סימנר
תקיימוציה והסמינר בחיפה של הזרם הכללי, אחרי יזון ו
וסמוטר הטכניו לעפפ קבוצה על תלמידים מאותם י. לפיהים
עגרו את כתה א' - ימליכו בליטודיהם במטרן שנתיים ויופלו
ללמד בכתות ההסדר, זכות זו נתנה לקבוצות נבחרות בשני
סמינרים אלה, כי לפי טעה לא כל הסמינרים בקטו זאת,

כל כנסדות עליה הנוער הם
בפיקוח משרד החינוך וגם עתה הם בפיקוחו, ובכל זאת אין
הדבר כה חלק, התנהל ששא-ומתן עם הסוכנות שנבתיים בזכרון-
דברים שנכתב ונחתם בפני באי-כח עליה הנוער, הסוכנות,
שר החינוך והתרכות ואנוכי, ובכל זאת בא עלכו, השאלה
היא - שיש פיקוח קביל של שתי השויות - דבר שלא יתכן,
דזה גורם לכל מיני ענינים אישיים במקום שאינם צריכים
להיות, הסכמו שהמפקחים של הסוכנות יטארו בתורת מרדכי-ים,
המפקחים ועוזריהם למורים בעבודתם, טרבוזי ההדרכה נטארו,
כד הוסכם, אולם אחר-כך באה בענין זה חרטה, והם דרשו
פיקוח קביל, עתה נתערער מצבם הכלכלי והם פנו אלינו
בטעיה, הסוכנות עשתה עבודה שהייתה לברכה ועתה איננו
יודע מה ההתקפות בענין קביעת המעמד, הענין עוד תלוי
ועומד, כי אי-אפשר שיהיה פיקוח קביל, אם כי לא היתה
כל הצעה להרחיק את הסוכנות.

אשר לשכיתת הסורים - כרגע
אין כל אינט של שכיתת כנרים, אבל איננו בטוח מה יהיה
סחר, כי זה מצב מתמיד של חרדה לשכיתת כנרים, כי הדיון
הגדול על המשכורת עדיין לא נפתח במלואו - הגורם
לשכיתת הן ההסתיות של עבודות הועדה המספלות בשא-ומתן.

אשר למסעדות - יטון שני
סוגי מסעדות - לימודיות ובלתי לימודיות, המסעדות הלימודיות
שליכות לכשרה החינוך, והמסעדות הבלתי לימודיות - למטרד
הסעד, לפני-כן הן היו שייכות ללשכת הסעד. המסעדות
הלימודיות היו שייכות ל"הדסה" שהקימה כפעל יפה והוא -
קרן המסעדות הלימודיות: מסעדות אלה פונות כ-80 מורות
והיה להם תקציב של -100,000 ל"י לשנה ולמפלגה-10,000
תלמידים. כבר לפני שנתיים הביאה קרן המסעדות למשרד החינוך
את הצעה לקבל את כל הפעל לידיה ושהמטרד יטפל בפעל
זה בעצמו. נהלנו שא-ומתן אתם וההסכם נחתם לפני שלושה
שבועות.

לפי הסכם זה עבר לכשרד החינוך
לאחריותו הגמורה, ובתנאי שהוא יטמוך על הקו - שהמסעדות
תהיינה לימודיות. "הדסה" העבירה לנו את כל הקציבה ובשנת
תש"א תתן לנו -108,000 ל"י, תש"ב -100,000 ל"י,
תש"ג -50,000 ל"י, ובתש"ד -25,000 ל"י, וכעבור
4 שנים נחזור ונדון בענין הזה, כי "הדסה" רוצה להפסיק
את הקציבה כעבור תקופה זו. הוסכם שנכתוב בפרוט "נחזור
ונדון בדבר". המסעדות לא נפתחו כחומר תנאים פרופסיונליים,
וכן דרשו המורות בכל הארץ להכנס להסתדרות הפורים. סידורים
אלה לקחו זמן רב. אולם עתה נחתם ההסכם עם המורות וארגון
המפקחות, והמסעדות נפתחו בכל הארץ מלבד בירוסליים שהיו
צריכות להפתח אטמול.

הקו שלנו הוא זה שדובר עליו
כאן - אנו רוצים שכל הילדים יאכלו במסעדות אלה - זה
יהיה הקו שלפיו נלך. בקו פעולה שהוא סוציאלי אין מטרד
החינוך רוצה לטפל. משרד החינוך מחייב את הדבר הזה, אבל
רוצה לתת לזה אביון חינוכי וברור שברוטובה יהנה זה
סזוק לעזרה סוציאלית. אנו בטוחים שכל הילדים יאכלו, אף
נביא הצעת חוק שיחייב את כל הילדים בשכיתת כוס חלב בבית-
הספר.

דר. בן-יהודה:
 כנהל מסדר החינוך
 אט לא נוכל לחייב את כל
 הילדים, נלך בקו זה שהילדים
 האוכלים יהיו כמות טלאות,
 הכתה יסופקת תהפוך את האפיק לפעולה חינוכית ולא סוציאלית;
 דבר זה קשה להגשים ביום אחד, אולם אותן הסטודות הקילסות
 מוכרחות להצחח.

אנו כבר מדגישים את ההריוחה
 בקטר לטטעדות, אנו נמסרך לשלט לכורות 80% כמסכורתן ואח
 20% הנותרים תשלמה הרשויות המקויות = אנו יכולים כבר
 להתרחב במקצת;

אמר לתשלום עבודת החזנה = הקו
 שדובר עליו חבר הכנסת צוזלינג = הוא הקו שאנו נבקוש בו,
 הסטעדות תבלתו לצוריות נעארות בידו מסרך הסעד, אשר
 לעניני מסרך הסעד בכלל = לו היה כאן שך החינוך והתרבות
 הליתי אפך זאת גם באמצעי - שזה אחד הדברים שאנו מקוים
 שתוא יסדיר אותם;

כמעברות הנכ הסטעדות הן בלתי
 לצוריות והן שזיכות לפטרה הסעד, מטרה הסעד קבל סכומים
 סטויטים ובעיקר לתפקידים אלה וההנסים לאלה ככך; הזנה
 והלבשה לילדים בכל הגילום.

אמר להעברת הילדים טן הסעברות =
 נעטנו כבר כל ההכנות, עד כמה שאנו יודעים על כך, פגינו
 לכל הטקנים שעובדים לקבל ילדים לתת להם מקום בבית-הספר,
 במקומות שהעברה היתה הסובית פתחנו כמות סטודות, מפעל
 "קורת גג" פנה אלינו מדבר הסדרת מקום לילדים בבתי-הספר,
 ואנו ענינו שברגע שתתחיל העברת הילדים אנחנו נתן הוראות
 לקלוט אותם.

אמר לספרו הלימוד הערביים -
 הם נבדקים, קלפי העבודה שנעשתה לא נתאמתו החשרות הגדולים
 שחשדנו, בספרי הלימוד של הסוללה הבריטית לא היו דברים
 הצועקים לשמים. אבל היו, בנדאי, הספצנת בספרים שבאו
 טארצות אחרות. המפרים שבידינו הם שהפחסיים הסטלתיים
 נשם לא נמצאו דברים קשים. אולי מוכן לבצע את הדבר שבקשתם
 בקטר לבקרה בבתי-ספר אלה.

לא ידוע לי דבר על הטינוי

החלט של מטרה הסעד.

ב. הדין על הסעברות:

הנזכות על סקירתו של דר.
 בן-יהודה יתקיים רק אחר

ש. פרסיץ - הנו"ר:

שמעיינו בחסר ועתה נעבור להון בטאלת הסעברות.

סדנע העסדת את השאלה הזו
 לדין? - זוהי בעיה חשובה מאד, והעובר את הסעברות
 התקשה ככה דברים. הסעברות הקטנות סוציות
 כ-200 - 150 טפחות, כולן טעדות הסורח ומטופלות בילדים
 רבים; לסרות כל זה מצהנו בסעברות רק כ-2-3 בנינים
 נפרדים הכיועדים למעון לתינוקות ולגני הילדים. הבנינים
 נבנו מתוך היסח-דעת בכור ונינו פתאימים לצרכים האלמנטריים
 של הכוסדות. אין שם לא חדרים טיפוס ולא חדרים רחצה, ואין
 כל אפטרות לטפל בילדים באופן מסודר. החדרים קטנים מאד
 ואינם מאפשרים את קלימת כל הילדים במקום, ובטעה טעלים
 על הדעת שחודשי החורף יהיה צורך להלין שם את כל הילדים,
 פטוט אפטרות טיזית לבצע את זה. בניח, כי אפטר ב-4
 ודרים להעסיק את הילדים במטך היום, הרי צריך לחשוב על
 השכבתם של הילדים בטעות הסנוחה, ואני סהברת על סעברה
 בת 160 גאליטם.

מאמר

ט. פרטיזן - היו"ר

יש שם 60 תינוקות, 80 ילדים בגיל שנתיים, ו-125 ילדים בגיל 3-4-5, כלומר בגנים צריך לקלוט 125 ילדים ב-4 כתות שתי: 4 חדרים, כובן, פז העניינים האלה מאד לא בטוח ודרושה פעולה מהירה, אם יש בהצוננו לקיים את חוק חינוך חובה לגבי ילדים בני 5,

משרד הסעד לוחץ, ובאדק, על הכנסת ילדים קטנים יותר, ילדים בני שנתיים ושנה וחצי לתוך בתינוכים כדי למסור עליהם בזמן החורף, עצם קבלת הילדים לכתות טכניות היא מסוכנת, כי היא מחייבת קבלת כל הילדים, יש גם לדאוג לחלוקה היגיונית לסוכנה כתות, כדי לא להפיק במחלות שונות את הילדים הנריאים, שאלת הדיוור היא שאלה חמורה מאד, ובעיקר שאלת דיוור העובדות, יש לספל בכל הבעיה הזו שהיא חינוכית-סוציאלית באורה מתאימה, ולא שהחבריים במסריט לידי אנשים הנגשים לדבר מבחינה סוציאלית בלבד, ולא תמיד ישנה יעילות רבה בגישה זו.

והרי כולכם תודו, כי בשעה שכוננים בטענות את הבניינים לילדים, הן אפשר היה לבנות את הטקלחות וחדרי השרות ליד הבית, ודבר זה לא היה עולה יותר כסף, אלא היה יותר יעיל, אולם כל זה בעטה משום שאין התאמה עם משרד החינוך.

כן הוא המצב לגבי ילדים בגיל בית-ספר טזקוקים לטיפול, אם המעברה מסוכנת למקום ישנו, הולכים הילדים לבתי-הספר שבאותה הנסבה, אולם בחורף אלו-אפשר לחייב את הילדים ללכת בכנף עם המוטבה הסוכנת, וסובן שדבר זה אין להעלות על הדעת לגבי ילדים בגיל רך. אנו כולנו מכירים את תנאי התחבורה הקשים בארץ. האם אי-אפשר היה לסדר שנתן אוטובוס מיוחד בשביל הילדים הקטנים? הרי אין אפשרות פיזית לבצע את הלימודים בעונת הגשמים ואין כל אפשרות להעסיקם במעברה. ישנם ילדים שלא בקרו אף פעם בבית-ספר, ודממתו נכנסה להצליח מקום להכניסם - זה אחד הדברים הכאובים ביותר: כסובן שחדרים גם פורים, אולם על זה אפשר היה להתבונן על-ידי גיוס כוח רב, אך יש להקים צריפים גדולים כדי להעסיק בהם את הילדים, ולא רק ללמוד שעות הלימודים, אלא גם שתהיה שם מפריה, גם שישמעו קצת מוזיקה, ואני חושבת שעל-ידי התנדבות הצבור אפשר היה ליצור את התנאים המתאימים.

סידרי התחבורה אף הם מקשים על אותם האנשים החפצים להתנדב ולהגיע למעברה טרוחקת מבלי לבזבז עתים או שעה וחצי על נסיעות, בשעה ששעותיו של אותו אדם כה יקרות לו בשעות אחרי-הצהריים. האם לא היה כדאי וצריך לנדרוש ממשרד העבודה ניקים במעברה כמה חדרי דיוור עבור המורים והגבנות שיוכלו לעבוד שם. שאם לא כן, עוזבים המורים את המעברה בשעות הצהרונות ללא כל טיפול והטגחה. כלי כל ספק, אילו היו מוצאים האנשים מקום דיוור מתאים היו טקטיים את עצמם לעבודה זו.

אשר לפדריכים סקרב הנוער - יש להעביר קורס מיוחד לאנשים-המוריכים הנטלחים למחנות לעבודה זו. הם צריכים להיות מסופנים, העבודה במעברות היא פרטה הדורשת עיון רב, והקדשת זמן פרובה. ואותה ועדה המורכבת מ-4 מפקחים המספלת בבעיות החינוך במחנות תעכב את כל השאלות האלו - זה לא יהיה לסוכנת העניינים, ויש והיא מפריעה להסדרת העניינים, כי יש שאלות שהמפקחים מסרבים לספל בהן. הטיפול במחנה, זה לא מסוכנתו. אולם, בניה, כי יכחשה אחד יש חינוך דתי ו"המזרחי" ו"אגודת ישראל" אינם עושים את המוטל עליהם, מסור לנו להפקיד את הילדים, אני כשלעצמי מעריכה מאד חינוך דתי, אך איבני חושבת שאריך להפקיד את הילדים משום שמישהו אינו כולל את חובתו. יש להצטרף, כי אנו לא שותטנו ולא נתן לנו לעזור במתרון הבעיה.

ז. בורי:

חברת הכנסת פרה"ץ אמרה, כי
השאלה הזו היא שאלה חשובה
ורצינית מאד, אולם הבעיה הוצגה בצורה כללית מדי, כדי
שועדת החינוך תוכל לדון בה באופן פורה, יש להציג את הבעיה
בסיכומים ידועים, אפשר לרמות את הבעיה מצד חוסר עובדים,
או חוסר שיכון מתאים ולדעת את הכתובת לפי לפנות, כי אין
כתובת אחת, יש כמה כתובות כגון: מסדר העבודה מסדר הסעד,
מחלקת הקליטה של הסוכנות, צריך לרכז את החומר ובטעם
שיהיה דיון ברוך באופן פורה.

אני אינני מקבל את הניסוח על
הסדרים הקיימים עתה במעברות, היתה החלטת ועדת השרים שדרשה
זאת, אבל לא היתה החלטת הכנסת.

דד. בן-הנדרה:

אני רוצה להזכיר, כי החינוך
במעברות סובל מכל זה וטעם
את פתיחת בתי-הספר, והיום כבר
חודש וחצי מאז פתיחת בתי-הספר, ועד היום לא יכולנו לפתוח
במעברות, ההחלטה האחרונה בתקבלה בסוף שנת הלימודים והיכולת
לבצע היתה תלויה בכיבוד אדם מסוים לכך, הדבר בוצע בשלושה
שבועות אחרי תחילת הלימודים, בלי ועדת השרים אין ועדת
המפקחים יכולה לפעול, הלחץ עתה הוא במורים, ואילו היו
צריכים בתי-הספר להפתח באותו יום, יתכן והיזינו חסדים
במורים בבתי-הספר הותקנים, אולם מאחר שבתי-הספר במעברות
לא נפתחו בשבועות, ורק הם יכולים להפתח - אבל חסדים מורים,

טעם מסדר החינוך עונה עתה
אדם הטבחר בכל המעברות, ושתבדד, כי רוב הילדים בגיל בית-
הספר היסודי לומדים בבתי-הספר בסקויות הסמוכים, יש המרחק
הוא לא גדול והם הולכים בהגל, ואם המרחק הוא גדול
מגיעים אותם באוטובוס - כאשר יגישו לנו את החשבון, אנו
נשלם את הוצאות הנסיעה, כמעט אין מעברות שאינן על-יד
מקום יטוב, רק מעברה אחת איננה בתחום השיפוט הרשמי והיא
ליד כפר אתא, המעברות הנמצאות בתחום השיפוט הרשמי, שם
בוצע הריסוס על-ידי הקקויות הסמוכים להן.

אולם ישנו תופעות אחרות -
ישנם מקומות רבים שם יש צריכים ובתי-ספר, והמקום ריק
כולדום, כי ילדים רבים אינם מבקשים בבית-הספר מחוסר
הלבשה, הם מתביישים לבוא בחנוך כל.

ט. פרסיץ - היו"ר:

אני באה-כח של ארגון עזרה
באנגליה, ואין מצלי כל הטליה,
תודיעו לנו ואנו נשלח את הבגדים למקומות הזקוקים.

דד. בן-הנדרה:

יש עוד תופעה אחרת - סתורים
אינם מרשים לילדים לעזוב את
האוהלים, כי יש גנבות רבות,
ודורשים שהילד ישאר כל היום בתוך האוהל - דבר זה לא עלה
כלל על הדעת, משה עתיד החינוך לסבול. כן שבקויות רבים
יש צריפים והילדים אינם מבקשים בבית-הספר.

רע כצ"הילדים בגיל 5-6 - אין
לגביהם כל סידור, וכן גרוע מאד הפילוג הרב. אני
אכין לשוב הבא דין-וחשבון מספרי מדויק יותר.

ט. פרסיץ - היו"ר:

אני עברתי ב-20 מעברות, ונוכחתי כי
בביתים הגשמיים בלתי אפשרי
שימצאו שם לילדים קטנים. יש לדאוג לדברים האלה עתה. בכל
20 המעברות שעברתי לא ראיתי אף צריף אחד או בנין אחד
הסיועדים לבית-ספר. נבנו שם שלוש צריפים: למסדרים,
לקופת-חולים או לרופא וצריף לילדים בגיל 3-4, וכרוב
המעברות יבנה צריף אחד לתינוקות. אני חפצה לכקש את האדם
המבקר במעברות לתת לדר. בן-יהודה תיזנה בקשר למספר הילדים
ההולכים לגן או לבית-ספר.

ש. פרסיץ - היו"ר:
 רוב הסעדרות כבו וזפחו לכושבות
 והן דואגות להסעת הילדים,
 אולם יש סעדרות שעד עתה לא סופחו ויש לדאוג להן, על לנו
 להסיע את דעתנו סכך, אילו היה סדר החינוך מקבל דין-
 וחשבון מסדר הטעם, אז כן גם יש מחסור באנשים והם אינם
 יכולים להגיע לכל המוסדות והעבודה אינה נעשית, אז
 אפשר היה לתאם את הפעולות, כי אי-אפשר שכל אחד יעשה מה
 שהוא רוצה גם אם הוא מסדר מסלול; אפשר היה להתקשר על
 הקשיים ולטלוז את הבעיות למעברות, עמם לא כן יהיו הילדים
 מטעם ללא בטוח.

אנני מציעה, כי נדחה את הדיון
 לטובע הבא עד אשר נקבל את הדיון-וחשבון מאותו אדם המבקר
 במעברות ואז נוכל להתכונן לדיון.

ההצעה בתקבלה:

א. אלטליח:
 אני הייתי מציע, כי נסדיר את
 ענין הישיבות, כי באותה שעה
 ישנן ישיבות אחרות, ועדת העבודה קבעה ליום ג' בשעה 11.00,

י. גורדי:
 הן היה לנו יום קבוע לישיבות
 הועדה?

ש. פרסיץ - היו"ר:
 החלטנו כולנו לטנות את יום הישיבות
 כדי לאפשר לטר החינוך והתויבות
 להשתתף בישיבות הועדה, כי ביום ד' ישנן תמיד ישיבות הממסלה;
 בהתחשב עם הקשיים שורה שלמה של ועדות, ההלטה לדרות
 את ישיבתנו בשעה 11.00, כי ועדת הכנסת מסיימת את ישיבתה
 בשעה זו, וכדי לתת לרוב החברים את האפשרות להשתתף בישיבות
 אחרות, אני קבלתי את הצעת המיקון של חבר הכנסת ציזלינג
 ולקבוע את הישיבה בשעה 11.15.

י. גורדי:
 יש צורך בתיאום סידורי הועדות,
 כי אין להעמיד את החברים במצב
 כזה שיעשו את כלאתם רכיה. אני מציע שכל יושבי-ראש הועדות
 יפגשו ויסדירו את הדבר, או שיש צורך בחילופי גברא בוועדות,
 שאם לא כן עושים את העבודה פלסתר. אם ועדה מתחילה בשעה
 8.00 עליה לדעת שהיא צריכה להפסיק בשעה 11.00, כדי לאפשר
 לחברים להכנס לוועדה אחרת.

ש. פרסיץ - היו"ר:
 אני מוכנה לעשות גסיון נוסף ולכרר
 היכן שדה ההתכנסות, אני שומעת
 שועדת העבודה קבעה ליום ג' בשעה 11.00, ועדת פנימית מתכנסת
 ביום ג' בשעה 8.00, אני אשתדל לדאוג לכך שתפסיק את ישיבתה
 בשעה 11.00, וכן לבני ישיבת ועדת שרותים צבוריים שעליה
 לסיים בשעה 11.00.

א. ציזלינג:
 לי כשלעצמי בוד יום ג' בשעה
 11.00, אולם לטובת החברים -
 לא יהיה פתרון לעבודה מסודרת בוועדות, כל עוד תמשיך הממסלה
 לקיים את ישיבותיה בימי הכנסת, יש צורך לתבוע זאת מהממסלה
 שלא תתכנס בימי הכנסת.

ש. פרסיץ - היו"ר:
 אנחנו לא חדלנו לדרוש זאת,
 אולם הממסלה אינה יכולה להסכים
 לסידור אחר, כי סידורי עבודת הממסלה הם כאלה שהממסדים לה
 להתכנס דוקא בימי הכנסת. אנו נסינו לשנות את זה עוד כטוב
 הקודם ולא הצלחנו.

הישיבה נועלה בשעה 13.00.